

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 10 Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2325

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.347
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Vsi in vse za Jugoslavijo!

Največji genij slovenskega naroda, Janez Evangelist Krek, je v dobi najhujšega preganjanja in zatiranja slovanskih narodov v Avstriji bil tisti, ki je imel dovolj poguma, da je v svoji dalekovidnosti kot nesporen voditelj Slovencev naš narodnostni in državni program postavil pred političnim forumom parlamenta in pred očmi cele Evrope na edino pravilne temelje. Nesporna zgodovinska njegova zasluga je, da so vsi jugoslovanski rodovi v bivši dvojni monarhiji se zedinili preko svojih predstavnikov, posebno pa preko svoje omladine na revolucionaren program za stvaritev Jugoslavije, ki naj bo močna in enotna po združitvi Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno nacionalno državno skupnost. Poslednje njegove besede so veljale tej veliki ideji in sleherni Slovenec se je navduševal v najtežjih časih svetovne vojne ob misli na njegovo vsakemu Slovincu globoko v srce in dušo vsekano zgodovinsko oporoko.

Ta oporoka velikega Jugoslavana je nam Slovincem poslej ostala vodilna misel vsega našega delovanja v bivši monarhiji in v narodni, z nepopisnimi napori, z številnimi krvavimi žrtvami ustvarjeni državi.

Naslednik velikega pokojnika dr. Anton Korošec je s pomočjo v borbi za narodne pravice osivelega knezoškofa dr. A. B. Jegliča še za Avstrije organiziral Slovence, Srbe in Hrvate monarhije v mogočno falango borcev za jugoslovanski narodni in državni ideal.

V časih najhujšega terorja, v dneh, ko v naših krajih ni bilo dovoljeno niti priznavati se za Slovence, kaj šele za Jugoslavana, je dr. Korošec imel pogum, da je v sovražni prestolici, v dunajskem parlamentu dvignil svoj glas za zedinjeno Jugoslavijo, za bratstvo, slovo in edinstvo Slovencev, Srbov in Hrvatov. On — Slovenec — je načeloval delegaciji, ki je v imenu jugoslovanskih rodov iz Avstrije se pogodila in sklenila z brati Srbi zedinjenje v eno, nedeljivo, mogočno jugoslovansko državo.

Kot nesporen predstavnik Slovencev in dela Hrvatov je Jugoslovanski klub pod vodstvom dr. A. Korošca v začasnem predstavništvu, posebno pa v ustavotvorni skupščini zastopal in branil to idejo brezkompromisno, požrtvovalno in dosledno. Ustavn načrt Jugoslovanskega kluba je zahteval *Jugoslavijo in slično razdelitev, kakor je izpeljana z zgodovinskimi zakonom od 3. oktobra*. Vse delovanje članov Jugoslovanskega kluba tekoma poslednjih deset let je bilo usmerjeno v pravcu tega programa in zato so ravno oni dobili z novim zakonom največjo satisfakcijo in priznanje.

Kakor je slovenski narod z veseljem pozdravil ustvaritev narodne države, tako še bolj pozdravlja tudi njeno formalno preimenovanje v kraljevino Jugoslavijo, kakor tudi njeno srečno upravno razdelitev. Prvič v svoji zgodovini je slovenski narod skoraj v celoti združen v dravski banovini. Slovenski narod samo žaluje, da tega niso deležni njegovi sobratje onstran meja kraljevine Jugoslavije. Zato pa se tem bolj zaveda, da *predstavlja banska oblast simbolično združitev vseh naših narodnih sil v prosep nam svete, skupne domovine*. Naša prva slovenska banovina pa tudi predstavlja gospodarsko celoto z vsemi življenjskimi pogoji. Slovenci smo bili v vsej svoji prošli zgodovini člani več provinc, upravnih edinic z zgolj birokratičnim obeležjem, s katerimi nas ni ničesar intimno vezalo, kar ni odgovarjalo naši narodni duši niti ji je ustrezalo. Banovina, v kateri smo eno, pa je nacionalna jugoslovanska tvorba, bo dejanska in simbolična vez tako med nami samimi kakor med nami in našimi rodniimi brati, bo tudi porok še lepše in večje bodočnosti!

Kot obmejna banovina velike jugoslovanske kraljevine bo njen najbolj zvesti branik na najbolj važnih mejah. Zato bo ona eminentno nacionalno zavedna jugoslovanska banovina in bo kot taka imela najvažnejši položaj v naši zajednici. Odslej bomo Slovenci lahko še bolj uveljavili svoje konstruktivne in pozitivne sile v blagor naše skupne domovine. Po modrosti našega kralja pomenimo Slovenci več kakor smo kdajkoli pomenili, so naše nacionalne sile usmerjene smotreno v uresničenje tudi notranjega duhovnega in bitnega edinstva ter dvig vsega jugoslovanstva. Zato je naše ljudstvo akt od 3. okt. sprejelo z navdušenim veljnikom:

Živel naš kralj Aleksander I.!

Radosten odmev na Hrvatskem

Zahvala Zagreba kralju — Pozdravne zahvale iz vseh krajev

Zagreb, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Danes je zagrebški mestni župan dr. Stepan Srkulj odpisal Nj. vel. kralju sledečo brzojavko: Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru I., Belgrad. Kot župan mesta Zagreba sem tako srečen, da lahko pozdravim veliko in modro delo Vašega Veličanstva, izvršeno z zakonom o nazivu države in delitvi kraljevine na upravna področja. Prosim Vsemogočnega, da da Vašemu Veličanstvu milost in moč, da v korist svetlega doma Karagjorgjevičev in naroda kraljevine Jugoslavije izvede do kraja svojo dalekosežno misel, izraženo v manifestu od 6. januarja. — Istočasno je mestni župan poslal predsedniku vlade sledečo brzojavko: Gospodu ministrskemu predsedniku generalu Peri Živkoviću, Belgrad. Srečen sem, da kot župan mesta Zagreba pozdravljam odločbo Nj. Vel. kralja Aleksandra I., našega premilega vladarja o spremembi naziva in upravni razdelitvi kraljevine. Hvala tudi Vam, ki ste bili soudeleženec pri tem blažem delu.

Belgrad, 5. okt. AA. Predsednik vlade in minister za notranje zadeve general Peter Živković je prejel iz notranjosti države povodom zakona o novem nazivu kraljevine in novi upravni razdelitvi na banovine številne brzojavne čestitke.

Iz Zagreba je prejel general Živković naslednje brzojavke: Kot nositelj velike odgovornosti za usodo narod. in države v zgodovinskih in velikih dneh prejmite iz globine jugoslovanskega naroda na dan proglasitve Jugoslavije radostne in iskrene pozdrave. Narod je za kralja in za Vas! Za jugoslovanski napredni klub dr. Miško Radošević, Vladimir Turkalj in Milan Rajčević.

Od oblastnega odbora Jugoslovanske matice v Zagrebu je došla naslednja brzojavka: Oblastni odbor Jugoslovanske matice v Zagrebu Vam izraža povodom proglasitve naše kraljevine za Jugoslavijo in razdelitve kraljevine na devet banovin svojo najglobljo zahvalo s prošnjo, da nadaljujete po tej poti do popolne konsolidacije. Predsednik dr. Petričić, tajnik Fran Bah.

Naši prijatelji pozdravljajo zgodovinski dogodek

Praga, 5. okt. AA. Češkoslovaški listi prinašajo simpatična poročila in komentarje o najnovejšem aktu Nj. Vel. kralja Aleksandra, s katerim se je uvedlo enotno ime Jugoslavija ter izvršila upravna razdelitev na devet banovin.

Agrarni »Venkov« smatra, da je jugoslovensko vladu pri upravni razdelitvi na banovine vodila želja, da položi kraljevini Jugoslaviji trajen temelj jedinstva in da odstrani vnaprej bodoče odvisne politične borbe.

»Češke Slovo«, glasilo nacionalnih socialistov s senatorjem Klofačem na čelu vidi v novem zakonu ogromen korak naprej. Nova upravna razdelitev bo olajšala svobodni razvoj vseh plemen Jugoslavije.

Nezavisna »Narodna politika« pa je uverjena, da je to operacija, ki je bila izvršena po zrelem prevdaru in po kar moči resnem sondiranju terena. List želi, da bi ti novi ukrepi pospešili sodelovanje plemen v dobrobit države. Kasnejša pokolenja bodo vsekakor z začudenjem gledala na nekdanje malenkostne separatistične borbe, ki so povzročale toliko dela in truda.

»Narodni osvobodbenje«, list češkoslovskih legijonarjev pa sodi, da je nova upravna razdelitev Jugoslavije delo braniteljev jugoslovanske ideologije tako na srbski kakor na hrvatski strani. Sedanja vlada polaga splošne temelje za bodoče ustavno življenje in tudi nasprotniki ji morajo priznati, da skuša najti rešitve, ki naj zadovolje ves jugoslovanski narod.

Zeneva, 5. okt. AA. Viliam Marthen je objavil v listu »Journal de Geneve« uvodnik pod naslovom »Kraljevina Jugoslavija«, v katerem pravi, da se v reformi, ki jo je izvedel kralj Aleksander, lepo kaže stremljenje ustreči željam Hrvatov. Kralj je uredil administracijo in sedaj decentralizira državo. V listu »Tribune de Geneve« poveljučava Paul du Bocher navdušeno kralja Aleksandra in pravi, da je upravna ureditev na nove banovine prvi korak k kasnejši avtonomiji. Stare stranke so razpadle in tako je prišel pravi čas, ko bodo Jugoslovani hvaležni svojem kralju imeli narodne ustanove, ki odgovarjajo geniju rase.

Veliki župan dr. Milovan Zoričić je poslal naslednjo brzojavko: V zgodovinskem trenutku, ko je bilo prebivalstvu sporočeno, da je Nj. Vel. kralj potrdil predloženi mu zakon, ki za vedno utemeljuje v kraljevini Jugoslaviji narodno in državno edinstvo, Vas prosim, da v imenu poverjenega mi prebivalstva izrazim Vašemu gospodstvu kot predsedniku kraljevske vlade globoko zahvalo in najiskrenejšo čestitko za to veliko državniško dejanje. Ob enem Vas prosim, da izvolite pred Nj. Vel. kraljem tolačiti naša čuvstva homagijalne zvestobe in udanosti kakor tudi iskrenega navdušenja, s katerim je bil ta zakon pozdravljen.

Podobne brzojavke so poslali predsedniku vlade razne osebnosti in organizacije iz Splita, Osijeka, Križevcev, Kraljevice, Crikvice, Sušaka in iz drugih krajev naše države.

Dalje je dospelo v predsedništvo vlade ponovno veliko število pozdravnih brzojav iz Zagreba od posameznikov, kakor tudi od posameznih korporacij.

Občina Klis je v svojem brzojavnem pozdravu klicala: Naj živi Jugoslavija in Karagjorgjevičev dom!

V Šibeniku je številno zbrano občinstvo v posebnem brzojavu pozdravilo delo, s katerim se je definitivno zaključila borba vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev za kraljevino Jugoslavijo. Občinstvo je dalo svojemu razpoloženju duška z mnogobrojnimi klicij kralju Aleksandru in zedinjeni kraljevini Jugoslaviji.

Sarajevo, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Danes je imela sarajevska občinska uprava svečano sejo, na kateri je predsednik občine ugotovil, da je Jugoslavija doživela z novim zakonom o razdelitvi države na banovine in z zakonom, s katerim se imenuje naša država Jugoslavija, končno svoj zaželjeni cilj, ki bo združeval v eno skupno domovino vse prepričane Jugoslovane. S seje je bil odposlan pozdrav na dvor in predsedništvu vlade.

Pariz, 5. okt. AA. Francoski tisk tudi danes ponovno povečuje administrativne reforme v Jugoslaviji ter odločno in odlično gesto kralja Aleksandra. Pred vsem povdarja važnost tega koraka za kraljevino Jugoslavijo listi »Journal Avenir«, »Petit National«, »Petit Parisien«, »Parisien Mides«, »Temps«, »Journal de Debats« in »Ere Nouvelle«. Vsi listi se strinjajo v tem, da bodo vsi Jugoslovani hvaležni svojem kralju za njegov ukrep, kakor je to razvidno že iz navdušenih in spontan manifestacijah v mnogih krajih Jugoslavije.

Bukarešta, 5. okt. AA. List »Argus« komentira novo administrativno ureditev Jugoslavije in pravi, da je končno izpolnjena pogosto izrečena želja po ustvaritvi novih upravnih oblasti. Nova ureditev pomeni administrativno decentralizacijo, za katero so se Hrvati zavzemali že od zedinjenja. Ta preureditev predstavlja najvažnejše uresničenje programa kraljevega manifesta od 6. januarja. Kralj je ustvaril decentralizacijo in administrativno avtonomijo, ki je potrebna za napredek države. List pristavlja, da je sedanji režim v Jugoslaviji rodil dobre uspehe na vseh poljih in da je pripravil vse, kar je potrebno za novo reformo. Sedaj je zelo lepo nagrajeno ono zupanje, s katerim je sprejel jugoslovanski narod odločitev svojega vladarja. List ugotavlja, da se v Jugoslaviji vrši v glavnih potezah ona administrativna preureditev, ki je bila izvršena v Rumuniji meseca junija t. l. List »Ultima Ora« objavlja komentar v enakem smislu.

Seja ministrskega sveta

Belgrad, 5. okt. AA. Danes od 11 do 13.30 je bila seja ministrskega sveta, ki so se je udeležili vsi ministri razen vojnega ministra generala Hadžića, ministra pravde dr. Srskića, finančnega ministra dr. Švrlljuga, ministra za kmetijstvo dr. Frangeša in ministra za javna dela inž. Savkovića, ki se nahajajo na potovanju. Na seji je zunanji minister dr. Markinković poročal o zunanjepolitičnih vprašanjih v zvezi z delom naših delegatov v Zenevi in v Haagu, kakor tudi z delom skupščine Društva narodov.

Proglas nar. odbrane

Belgrad, 5. oktobra. (Tel. »Slov.«) Narodna odbrana je, ko je bil razglašen novi zakon o nazivu države in o razdelitvi države na banovine, izdala na Belgrajčane poseben oklic, v katerem pozdravlja delo Nj. Vel. kralja in ugotavlja, da se je s tem činom izvršila velika ideja Narodne odbrane.

Zaplenitev premoženja dr. Pavelića in Perčeca

Zagreb, 5. okt. (Tel. »Slov.«) »Narodne novine« prinašajo danes odredbo, po kateri se zapleni vse premočilo in nepremično premoženje dr. Ante Pavelića in Gustava Perčeca, ki sta bila radi veleizdaje obsojena na smrt. Za sodnega izvršilca je imenovan dr. Čulić, odvetnik iz Belgrada. Nadalje se odreja sodišču v Zagrebu, da izvrši popis imovine obeh obsojencev.

Venizelos v Belgradu

Belgrad, 5. oktobra. (AA) Jutri ob 9.45 pride v Belgrad predsednik grške republike Venizelos. V njegovem spremstvu se nahajata še njegov pomočnik za zunanje zadeve in njegov osebni tajnik Lambros. Danes opoldne so odpotovali v Subotico dr. Ivan Subotić, šef odseda ministrstva za zunanje zadeve in dr. Nikodije Jovanović, tajnik ministrstva za zunanje zadeve, da tam pričakata in pozdravita predsednika Venizelosa v imenu kraljevske vlade.

Naši delegati za mednarodno konferenco dela

Belgrad, 5. oktobra. (Tel. »Slov.«) Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je v sporazumu z ministrstvom za zunanje zadeve določilo delegate naše države, ki bodo sodelovali na XIII. mednarodni konferenci dela. Za prvega je odrejen dr. Ilija Sumenković, kraljevski poslanik v Bernu in delegat naše države pri Društvu narodov. Za drugega delegata je bil določen Dušan Jeremić, načelnik oddelka za socialno skrbstvo v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje. Za vladne eksperte so dodeljeni Krunoslav Penović, načelnik pomorskega oddelka za promet, dr. Anton Verona, profesor pomorskega prava na univerzi v Zagrebu in Vuk Krajač, tajnik ministrstva za trgovino in industrijo. Kot delegati posloda jalec ev gredo Čurčin, generalni tajnik Zveze industrijskih zbornic, njegov namestnik Božo Banać, direktor »Jugoslovanskega Lloyd«, ekspert dr. Mate Harlović, glavni tajnik Zveze brodarstev in dr. Andre Ilić, član upravnega odbora Jugoslovanskega Lloyd iz Zagreba. Za delavske delegate so bili določeni Bogdan Krekić, tajnik Zveze delavskih sindikatov, ekspert dr. Zivko Topalović, glavni tajnik delavskih zbornic in Marko Kurtinije, tajnik Zveze pomorskega delavstva trgovske plovbe.

Spremembe v generaliteti

Belgrad, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Nj. V. kralj je na predlog ministrstva za vojsko in mornarico podpisal večji vojaški ukaz, s katerim se med drugim imenujejo: Za prvega adjutanta divizijski general Stojanović Dragomir, dosedaj inspektor topništva; za poveljnika Belgrada divizijski general Tomić Vojislav, dosedanj poveljnik savske divizijske oblasti; za poveljnika orožništva divizijski general Marković Dušan, dosedanj poveljnik bregalniške divizijske oblasti; za vršilca dolžnosti poveljnika savske divizijske oblasti brigadni general Taskanović Aleksander, dosedanj pomočnik poveljnika donavske divizijske oblasti; za upravnika dvora topničarski brigadni general Vuković Vojislav, dosedanj poveljnik donavske topničarske brigade.

Za pomočnika maršala dvora je imenovan dosedanj upravnik major Branko Pogačnik.

Seja Zveze jugoslov. mest

Zagreb, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Zagrebški župan dr. Stepan Srkulj, ki je istočasno predsednik zveze jugoslovanskih mest, je pozval člane zvezne uprave na sejo, ki se bo vršila 19. t. m. Na dnevnem redu je razprava o mestnih financah ter poročilo o skupnem glasilu zveze mest. Razpravljalo se bo tudi o mnogih vprašanjih, ki zanimajo vsa mesta.

Kraljica za siromašno deco

Belgrad, 5. oktobra. (AA) Nj. Vel. kraljica, katera se je vedno interesirala za naše humanitarne pokrete, je pozvala na Bled go-spo dr. Nikolajevičevu ter se informirala za delo naših humanitarnih društev. Nj. Vel. kraljica je ob tej priliki obljubila svojo pomoč Ljubljani in Sarajevu za otvarjanje kantin za najsiromašnejšo deco, posebno za šolsko, ki prihaja v mesto iz okoliških krajev zjutraj v šolo in se vrača šele zvečer na svoje domove. Za te otroke se bodo določili posebni prostori, kjer bodo dobivali poleg dobre in higiene hrane tudi čitalnico. Slično pomoč bodo dobila tudi druga mesta. Gospa Nikolajevičeva se bo v zvezi s temi denarnimi razdelitvami ustavila za en dan v Ljubljani, kjer se bo razgovorila s tamošnjimi damami o organizaciji te ustanove. Na ta način Nj. Vel. kraljica Marija pomaga velikemu delu siromašnih roditeljev in dece.

Predpisi za vozne olajšave društvom

Belgrad, 5. okt. AA. Generalno ravnateljstvo državnih železnic je izdalo danes nove predpise glede prošnje za vozne olajšave na državnih železnicah in ladjah za skupščine, razne prireditve ter izlete. Odslej naprej se ne bodo vzele v pretres prošnje za olajšavo na državnih železnicah in ladjah, katere niso bile predložene pravočasno, najmanj 10 do 15 dni, predno se je vršila dotična prireditev, skupščina itd. Posebno se ne bo izdajala nobena brzopjavna odločitev, kar se tiče olajšav, ampak se bo obrazložitev vršila rednim potom in to pismeno, vsled česar je potrebno, da se za odobrenje olajšav dotični, ki prosijo za njo, sami pravočasno brigajo.

Ljubljanski profesorji v Belgradu

Belgrad, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Danes je prispela v Belgrad mnogoštevilna delegacija ljubljanske sekcije profsorskega društva. Tekom današnjega dne so si delegati ogledali Belgrad ter se zglasili v ministru za prosveto, kjer so se informirali o resornih zadevah. Danes odpotujejo v Pančevo, odkoder se podajo v Veliki Bečkerek, kjer se vrši v prihodnjih dneh kongres vseh profesorjev vse države.

General Vrangelj bo pokopan v Belgradu

Belgrad, 5. oktobra. (Tel. »Slov.«) Jutri pripeljejo v Belgrad posmrtni ostanke bivšega poveljnika ruske armade, generala Vranglja. V Belgradu se je zbralo danes iz vse države mnogo deputacij in zastopnikov posameznih ruskih društev. Jutri bodo na najsvetanejši način sprejeli smrtne ostanke bivšega svojega poveljnika in ga pokopali v ruski cerkvi v Belgradu v smislu poslednje želje pokojnega generala.

Za tujski promet

Belgrad, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Jutri se začne v Trstu konferenca mednarodne zveze potniških birojev. Konferenca bo trajala šest dni in bo na njej zastopana tudi naša država. Ko bo izvršila svoje delo, bo odšla ena skupina udeležencev na izlet v naše Primorje.

Belgrad, 5. okt. (Tel. »Slov.«) 20. oktobra se bo v Belgradu vršila konferenca vseh društev, ki skrbijo za tujski promet v naši državi. Ta konferenca je velike važnosti, ker se bodo na njej podali podatki o rezultatih in težokah, s katerimi so se imela boriti tujkopro-metna društva v letošnji sezoni. Podala se bo bilanca dosedanjega dela in se bo določil na podlagi dosedanjih rezultatov program za bodočo sezono.

Kongres lekarnarjev

Split, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila seja apotekarske zbornice Jugoslavije. Jutri se bo vršil tu kongres lekarnarjev iz vse države. V dnevnem redu bo v glavnem debata o novem lekarniškem zakonu. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje bo podpisalo zakon šele tedaj, čim bo stavila lekarniška zbornica svoje pripombe.

„Groß Pietyk“ v Berlinu

Zagreb, 5. okt. AA. Zagrebska policija je dobila iz Pariza poročilo, v katerem se javlja, da se mudi lažigrof Pyelik-Inna, kateri je izvršil tatvine na Kaptolu, v Berlinu. Pariška policija je zvedela to na ta način, da je prišla na sled ljubimki lažigrofa, pri kateri je našla njegova pisma, naslovljena iz Berlina. Naše poslaništvo v Berlinu je zahtevalo od berlinske policije, naj takoj izpusti v zatvor lažigrofa Pyelik-Inna.

Zanimiv madjarski predlog

Belgrad, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Prihodnji teden se bo vršila med nami in med Madjarsko konferenca, na kateri naj bi se razpravljalo o predlogu madjarske vlade, ki ga je predložila naši, češki, poljski in nemški vladi, da naj se namreč za izvoz pšenice organizira mednarodni prodajni trg, tako da bi žito prišlo do svoje cene. Do termina, ko se sestane konferenca, se pričakuje, da bo tudi naša vlada zavzela glede predloga konkretno stališče.

Dr. Tuka obsojen na 15 let težke ječe

Za veleizdajo in vohunstvo v prid Madjarski

Praga, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Slovaški poslanec dr. Tuka je bil danes obsojen na 15 let težke ječe, soobtoženece urednik Snazcky na 5 let težke ječe, dočim je bil tretji obtoženece tajnik Slovaške ljudske stranke Mach oproščen. Dr. Tuka je bil obdolžen, da je vršil vohunstvo za Madjarsko in da je z ustanovitvijo slovaških domobrancev ogrožal obstoj države, ker je hotel Slovaško iztrgati iz okvira Češko-slovaške. Obtožba se opira na številne izpovedbe prič. Tekom razprave pa se je pokazalo, da glavne priče ne samo niso podprle obtožbe, temveč so celo same sebe postavile v neugodno luč. Direktni odnosi z madjarskimi iredentističnimi krogi se niso mogli dokazati, ravno tako tudi ne obstoj vohunske cen-

trale na Dunaju. Dr. Tuka je priznal, da je v svrhu informacije inozemstva na Dunaju dal material o slovaških avtonomističnih streljenjih interesiranim inozemskim krogom, da pa je to storil na povelje stranke.

Praga, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Zagovorniki dr. Tuke in Snazcka so vložili vzklic proti obsodbi dr. Tuke, ki razsodbe ni hotel vzeti v vednost. Predlog zagovornikov, da se dr. Tuka izpusti iz zaporja proti položitvi kavcije 300.000 Kč je bil odklonjen iz razloga, da bi dr. Tuka utegnil pobežniti. Pri razglasitvi obsodbe je bil Tuka tako razburjen, da bi bil skoro padel v nezavest. Tudi ofiziozna »Prager Presse« piše, da je visoka kazen presenetila tudi politične kroge.

Henderson o dr. Stresemannu

Svečane priprave za pogreb

Berlin, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Včeraj zvečer so zaprli krsto s truplom dr. Stresemanna. Danes popoldne ob mraku so krsto prenesli iz vile v poslopje državnega zbora, pri čemer je bila prisotna samo rodbina pokojnika. V državni zbornici se postavi krsta poleg govorniškega odra pred predsednikovim sedežem. Atašeji zunanega urada in srednji uradniki bodo stražili krsto vso noč. Jutri dopoldne ob 11.45 bo svečanost v državni zbornici končana in krsto bodo prenesli na glavno stopnišče. Tu se bo od pokojnega parlamentarca Stresemanna poslovil podpredsednik Kardorf. Nato bo krenil sprevod proti pokopališču. Pri tem bo igrala godba varnostne policije. Za krsto bošta šla oba sinova, vdova pa se bo peljala direktno na pokopališče. Za sinovoma bo korakal najprvi predsednik republike Hindenburg z državnim kanclerjem, sledil bo diplomatski zbor, državni ministri, pruska vlada in zastopniki deželnih vlad, predsedništvo državnega zbora, zastopniki parlamentarnih klubov, organizacij, umetnosti in znanosti, in končno ostalo bčinstvo.

London, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Angleški zunanji minister Henderson je včeraj potom radia govoril posmrtnico o dr. Stresemannu. Izjavil je, da je smrt dr. Stresemanna, ki ni prišla nepričakovana, v pravem pomenu besede evropska tragedija. Dr. Stresemann je bil spreten in dalekoviden zunanji minister, lojalen politični voditelj, ki je dobro služil Nemčiji, ker je služil Evropi, in ki je bil dober Nemec, ker je bil dober Evropec. Noben narod po vojni ni imel tako težke naloge, kakor Nemčija. Nalo je Henderson opisal politično življenje Stresemanna, ki je dovedlo do pravne politike, na kateri je zgrajena obnova Nemčije in Evrope. Govoril je o vstopu Nemčije v Društvo narodov, v katerem je Nemčija kot trajni član Sveta Društva narodov in kot velesila zavzela svoje mesto. Stresemann je bil med junaki miru ter bo ostal vedno sijajen zgled za vse druge. Vsi Nemci in vsi drugi, ki so za mir, bodo obžalovali njegovo smrt, ostalo pa bo v spominu njegovo ime kot ime enega izmed najuspešnejših zunanjih ministrov.

Atentat na romunskega notr. ministra

Bukarešt, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne ob 15.30 je bil poskušen atentat na notranjega ministra Vajda Vojvoda, ki pa k sreči ni imel posledic. Vajda Vojvod je bil ves dopoldan v notranjem ministru in se je potem hotel odpeljati z avtomobilom, ki je stal pred poslopjem. V tem trenutku pa je bil na avtomobil oddan strel. Najprej so ljudje mislili, da je počila pnevmatika, takoj nato pa se je zvedelo, da je bil izvršen atentat. Neki

mlad moški je stopil k avtomobilu, sprožil strel in razbil okno, nato pa je vržl iz rok revolver in zbežal. Policija ga je v kratkem ujela. Na policiji je povedal, da se piše Goldenberg, star 20 let, doma iz Jassyja. Atentat je hotel izvršiti kot maščevanje za smrt rudarjev v Lupényju. Minister ni bil ranjen. Atentat je povzročil veliko vznemirjenje, posebno radi tega, ker v Romuniji doslej še ni bilo nikdar političnih atentatov.

Volivna borba na Češkem

Praga, 5. okt. AA. Volivna agitacija na Češkoslovaškem postaja čedalje živahnješa. Javnost zasleduje z največjim zanimanjem borbe v posameznih strankah glede sestave kandidatskih list. »Narodni Listy« pišejo v uvodniku, da je skrajni čas, da tudi na Češkoslovaškem država zmagaa nad demagogijo, kakor je zmagala v ostalih državah, kjer se je razpasla po vojni kot sredstvo politične borbe.

Nemški časnikarji v Pragi

Praga, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Danes je prišlo v Prago 50 članov zveze nemških časnikarjev. Sprejel jih je zunanji minister dr. Beneš, ki jih je pozdravil ter rekel, da ga v Nemčiji žalibog ne poznajo tako dobro, kakor bi on to rad videl, da pa se bodo nemški časnikarji lahko prepričali o razmerah in pripomogli k zbolšanju odnosov. Dr. Beneš je v svojem nagovoru omenjal tudi velike zasluge dr. Stresemanna za mir.

Sporazum

Henderson - Dvoglevski

London, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Foreign Office objavlja besedilo protokola, sestavljenega med Hendersonom in Dvoglevskim, ki določa, da je rešiti sledeča štiri vprašanja: 1. določitev stališča obeh vlad napram pogodbi iz l. 1924, 2. trgovinska pogodba in tozadevna vprašanja, 3. terjatve in protiterjatve med obema vladama in privatniki, 4. ribiška vprašanja in uporaba prejšnjih pogodb in dogovorov. Razgovori o teh točkah se imajo začeti takoj po vpostavitvi diplomatskih odnosov.

MacDonald v Newyorku

Newyork, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Ob prihodu v Washington so pozdravili MacDonalda privatni tajnik Hooverja in osebe zunanega urada. Na vsej poti v Washington so MacDonalda živahno pozdravljali. Prvi sprejem pri Hooverju je bil zelo prišrčen. MacDonald bo prve dni s svojo hčerko stanoval v beli hiši in bo v nedeljo napravil izlet v Virginijsko gorovje.

Zaroka italijanskega kraljeviča

Pariz, 5. okt. AA. Rimski dopisnik lista »Intraseigant« poroča, da se bo zaroka belgijske princeze Marije Jožefe z italijanskim prestolonaslednikom Umbertoom oficijelno objavila v začetku februarja. Dočim bo poroka koncem istega meseca.

Nova egipčanska vlada

London, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Iz Aleksandrije se poroča, da je Adly paša sestavil nov egipski kabinet, v katerem je Midat paša prevzel zunanje ministrstvo, dočim je finančno ministrstvo prevzel Mustafa paša. Tudi ostali člani kabineta so že delovali v prejšnjih kabinetih. Notranje ministrstvo je prevzel Adly paša sam.

Živ pokopan

Pariz, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Pariška policija je našla včeraj v gozdu Verneuil truplo nekega markiza Champauberga, ki je bil živ pokopan. Policija je bila o kraju groba obveščena z anonimnim pismom. Še prej pa je dobila več takih pisem mati umorjenega in glavni urednik »Matina«. Vsa ta pisma so bila podpisana z velikim »?« in podpisom »najvišji vitezi Temide«. Ti vitezi so bili mladi plemenitaši, ki so si stavili nalogo, da najodločeneje kaznujejo sleparje, goljufe in nepošteno bankirje. Kot prvo žrtev so izbrali markiza Champauberga, ker je imel namen, izdati svoje memoare. Champauberg je bil začetkom avgusta izpuščen po končani petletni ječi. Spada med največje sleparje, kar jih je sploh bilo v Franciji. Vitezi Temide so poslali materi umorjenega njegovo obleko. Ko so odprli krsto, je imel na sebi samo srajco. V krsti so našli tudi več plošč čokolade. Zdravniška preiskava je dognala, da se je v krsti zadušil, ker je odpovedala cev za dovajanje zraka. Pokopali so ga živega v krsti in pritrdili cev za dovajanje zraka, da se ne bi zadušil, temveč počasi umrl od lakote. Ker pa zrak ni prihajal se je zadušil.

Velika aeroplanska nesreča

Pariz, 5. okt. AA. Agence Havas poroča iz Taura, da sta v bližini Sorbiera padli na zemljo dve letali misije Tulan na povratku iz Jugoslavije in Italije. Pri tem so se ubili trije podoficirji in en oficir.

Sleparija z jajci

Pariz, 5. okt. (Tel. »Slov.«) Pariška policija je zasledila danes ogromen škandal pri prodaji živil. Neki Dulaar je otvoril v Parizu mednarodno tovarno živil ter je kot glavno specialiteto prodajal suha jajca. Njegovo blago pa je obstojalo iz riževe moke, kateri je pridal nekoliko posušenega mleka in lepo veliko lepiva. Tega blaga je slepar prodal več kot 50.000 kg. Glavni odjemalci so bili mesarji in restavratirji, ki so napravili iz tega pastete in majoneze. Sleparja so zaprli. Pridobil si je več milijonov frankov.

Belgrajske vesti

Belgrad, 5. oktobra. (Tel. »Slov.«) Predsednik kraljevske vlade, general Peter Zivković je sprejel od mednarodne zveze bivših bojevnikov iz Pariza pismo, v katerem mu predsednik zveze izraža najprišrčnejšo zahvalo za svečani sprejem, ki so ga bili deležni udeleženci kongresa v Belgradu, ter izraža v nadaljnjem zadivljenju nad sijajno organizacijo, ki jo je pokazalo prebivalstvo jugoslovanske kraljevine. Predsednik zveze bojevnikov poudarja, da se je jugoslovanski narod izkazal kot izredno discipliniran in na ta način kot resnično velik narod.

Belgrad, 5. oktobra. (AA) Minister pravosodja dr. Milan Srškić je snoči odpotoval v Sarajevo.

Belgrad, 5. okt. AA. Minister financ dr. Stanko Švrliuga je danes odpotoval v Zagreb, odkoder se bo vrnil v Belgrad v ponedeljek.

Proti komunistom

Zagreb, 5. okt. AA. Zagrebska policija vodi že nekoliko dni preiskavo proti zaprtim komunistom. Na podlagi rezultatov te preiskave bo obtoženih okrog 50 komunistov, ki se že nahajajo v zaporih zagrebske policije. Obtožnica proti njim obsega okrog 40 tiskanih pol.

Dunajska vremenska napoved: Lepo vreme bo morda še trajalo. Od zahoda pa je nekoliko ogroženo.

Smrtna kosa. Umrl je na Jesenicah Franc Krivec, bivši posestnik in gostilničar na Jesenicah. Pogreb bo danes v nedeljo na jeseniški pokopališče.

V globoki žalosti javljamo tužno vest, da je naša nadvse ljubljena soproga in zlata mamica

Marija Perhinig

dan, v soboto popoldne ob 1/25, po dolgotrajni, nadvse mučni bolezni, stara 49 let, večkrat previdena s svetimi zakramenti, za vedno zapustila to dolino solz.

K. zadnjemu počitku jo bomo spremili v ponedeljek dne 7. oktobra popoldne na jeseniško pokopališče

Svete maše zadošnice se bodo brale v jeseniški cerkvi. Prosimo tihega sožalja.

Jesenice - Sava, dne 5. oktobra 1929.

Zalujoči soprog Jožej;

hčere: Marija, Katarina, Justa, Ema in Greta — ter ostalo sorodstvo.